

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DZG-I.054.3.2026

Warszawa, 22 września 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 19139 w sprawie braku analizy wpływu zaleceń Rady UE dla Polski na chłopców i mężczyzn, realizacji zobowiązań państwa dotyczących mężczyzn w zawodach sfeminizowanych oraz zapewnienia symetrycznej oceny skutków polityk publicznych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 19139 Pana Posła Marcina Józefaciuka w sprawie braku analizy wpływu zaleceń Rady UE dla Polski na chłopców i mężczyzn, realizacji zobowiązań państwa dotyczących mężczyzn w zawodach sfeminizowanych oraz zapewnienia symetrycznej oceny skutków polityk publicznych, poniżej przekazuję odpowiedzi na pytania skierowane w przedmiotowej interpelacji:

Ad 1.

Administracja rządowa nie przeprowadziła analizy wpływu ww. dokumentów na sytuację kobiet i mężczyzn oraz dziewcząt i kobiet. Zgodnie ze Stanowiskiem Rządu do dokumentu COM(2026)221 przyjętym 10 lipca przez Komitet Spraw Europejskich przyjęcie Zaleceń nie powoduje bezpośrednich skutków społecznych.

Zalecenia mają charakter rekomendacji obszarów, w których według organów UE państwa członkowskie powinny podjąć działania. Do państw członkowskich należy decyzja jakie działania zostaną podjęte i dopiero na tym etapie potencjalnie możliwe byłoby dokonanie analizy. Co do zasady Zalecenia Rady UE mają również charakter ogólny, przekrojowy i dotyczą bardzo szerokiego zakresu – od działań społecznych, przez klimatyczne i cyfryzacyjne po finansowe. Nie wskazują też bezpośrednio każdej grupy docelowej czy środków jakimi dany problem miałby być rozwiązany. Przykładowo, w Zaleceniach UE przyjętych w 2026 r. Rada w sposób ogólny określa potrzebę wspierania grup osób defaworyzowanych, bez podziału na płeć, wiek czy inne cechy mające znaczenie dla sytuacji na rynku pracy.

Ad 2.

Należy rozróżnić obecność analiz zróżnicowania sytuacji dziewcząt i chłopców w programie badawczym realizowanym przez Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy (IBE PIB) w ramach wykonywania przezeń misji państwowego instytutu badawczego od mniejszych rozmiarów analiz opracowywanych w ramach umów cywilnoprawnych na potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wątek zróżnicowania wyników edukacyjnych chłopców i dziewcząt jest poruszany każdorazowo podczas opracowywania raportów końcowych z

międzynarodowych badań edukacyjnych (PISA, PIRLS, TIMSS, ICILS, ICCS, SSES, PIAAC). Ich rezultaty są bowiem zawsze podawane także w rozbiciu wedle płci respondenta.

Ad 3.

Ekspert zatrudniony od 1 sierpnia 2025 r. w Ministerstwie Edukacji Narodowej (w ramach umowy cywilnoprawnej) wykonuje zadania o charakterze analitycznym, opiniodawczym i doradczym, wspierając MEN w zakresie problematyki równości szans edukacyjnych w tworzonych i implementowanych przez resort działaniach i politykach. Jego rola nie polega na samodzielnej realizacji odrębnego programu lub strategii, lecz na przygotowywaniu analiz, opinii i propozycji wykorzystywanych później w ramach bieżących prac ministerstwa.

W ramach wykonywania zawartych umów cywilnoprawnych ekspert prowadził analizy obejmujące m.in. identyfikowanie potrzeb i obszarów wymagających dodatkowego wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji oraz powiązanych z nią zagadnień, takich jak rozwój ścieżki zawodowej, dobrostan psychiczny i profilaktyka zdrowotna. Dokonał również analizy estońskich rozwiązań edukacyjnych pod kątem ich wpływu na kształcenie chłopców.

Ad 4.

Odpowiedź Ministerstwa Edukacji Narodowej na prośbę Ministerstwa Rozwoju i Technologii o zajęcie stanowiska wobec projektu Zaleceń dla Polski wydanych w ramach Semestru Europejskiego dotyczących obszaru edukacji i umiejętności jest dokumentem o charakterze roboczym i jako taka nie podlega opiniowaniu przez ciała kolegialne funkcjonujące przy Ministrze Edukacji.

Ad 5.

Dobór tematów i zagadnień poruszanych w ramach Semestru Europejskiego zależy przede wszystkim od Komisji Europejskiej, jej priorytetów oraz ustaleń zatrudnionych w niej urzędników, badaczy i ekspertów. Pytanie to należy więc skierować do Komisji Europejskiej. Ministerstwo Edukacji Narodowej, jak i pozostałe resorty, mogło jedynie ustosunkować się do opublikowanego dokumentu.

Ad 6.

Dobór tematów i zagadnień poruszanych w ramach Semestru Europejskiego zależy przede wszystkim od Komisji Europejskiej, jej priorytetów oraz ustaleń zatrudnionych w niej urzędników, badaczy i ekspertów. Pytanie to należy więc skierować do Komisji Europejskiej.

Ad 7.

Szczegółowy zapis procesu negocjacji Zaleceń Rady UE w 2026 roku został zawarty w Informacji na temat przebiegu prac nad projektem Zaleceń Rady UE dla Polski w ramach Semestru Europejskiego 2026. Dokument został przyjęty przez Komitet Spraw Europejskich 24 lipca 2026 r. – przekazuję go w załączeniu (**Załącznik nr 1**).

Ad 8.

Odpowiedź na to pytanie została udzielona w materiale stanowiącym załącznik do odpowiedzi na pytanie nr 7.

Ad 9.

Odpowiedź na to pytanie została udzielona w materiale stanowiącym załącznik do odpowiedzi na pytanie nr 7.

Ad 10.

Zgodnie z corocznym procesem Semestru Europejskiego Zalecenia Rady UE są corocznie przyjmowane przez lipcową Radę ECOFIN. Następnie zgodnie z procedurami Semestru Europejskiego teksty Zaleceń dla wszystkich państw członkowskich publikowane są w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Z uwagi na formalne wymogi tego procesu, tegoroczne Zalecenia zostały opublikowane dopiero 1 września 2026 r.:

- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C_202603934;
- <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/semestr-europejski1>.

Ad 11.

W zaleceniu nr 5 nie wspomina się o jakichkolwiek rekomendowanych działaniach w stosunku do chłopców i mężczyzn. Wzmiankuje się jedynie nieodzowność rozwijania systemu edukacji w jego aspektach związanych z wysoką jakością kształcenia i inkluzyjnością. Pragnę także zwrócić uwagę, że systemy oświatowe znajdują się, co do zasady, w kompetencji państw członkowskich. Jakiegokolwiek rekomendacje Komisji Europejskiej w tym obszarze nie podlegają więc automatycznej implementacji.

Ponadto w kontekście zalecenia nr 5 działania z zakresu właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, wpisujące się w realizację zalecenia nr 5, kierowane są zarówno do kobiet, jak i do mężczyzn. W ramach realizacji tego zalecenia Polska m.in.:

1. rozwija system publicznych służb zatrudnienia, aby skutecznie aktywizować osoby w trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Służy temu wdrożenie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (dalej: ustawa o rynku pracy), a także Plan Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia na lata 2025-2027. Zarówno formy wsparcia zapisane w ustawie o rynku pracy, jak i działania Planu Rozwoju są w jednakowym stopniu kierowane do kobiet i mężczyzn;
2. prowadzi działania wspierające rodziców (zarówno matki, jak i ojców) w godzeniu życia rodzinnego z zawodowym. W ramach programu „Aktywny Rodzic” oferowane są trzy rodzaje świadczeń dostępnych dla rodziców dzieci w wieku od 12 do 35 miesięcy, a w programie „Aktywny Maluch 2022–2029” wspierany jest system opieki nad małymi dziećmi, aby poprawić dostępność terytorialną i finansową placówek opieki nad dziećmi w wieku poniżej 3 lat a także w celu podniesienia jakości istniejącej opieki;
3. wspiera aktywność osób z niepełnosprawnościami. Kolejnym krokiem w tym kierunku jest projekt ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z projektem osoby z niepełnosprawnościami będą mogły liczyć na fachowe wsparcie asystentów od kwietnia 2027 roku. Skorzysta na tym ok. 100 tys. bezpośrednich beneficjentek i beneficjentów programu, pośrednio poprawi się też jakość życia nawet pół miliona ich bliskich. W MRPiPS realizowany jest też projekt FERS pn. „Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce”, na gruncie, którego wypracowane zostaną rozwiązania wspierające aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami;
4. upowszechniane jest uczenie się przez całe życie, czemu służy rozszerzenie dostępu do Krajowego Funduszu Szkoleniowego i innych form wsparcia w zakresie rozwoju umiejętności zapisane w ustawie o rynku pracy. W ramach

funduszy europejskich realizowany jest w MRPiPS projekt, w wyniku którego powstanie system informatyczny generujący prognozy popytu na umiejętności zielone i cyfrowe w polskiej gospodarce w perspektywie do 2050 roku.

To tylko wybrane z wielu realizowanych w MRPiPS działań wypełniających zalecenie nr 5. W każdym przypadku w resorcie dokłada się wszelkich starań, aby zapewnić dostęp do wsparcia zróżnicowanym grupom społecznym.

Ad 12.

Obowiązujące w tej chwili krajowe dokumenty strategiczne dla obszarów oświaty i wychowania oraz rozwoju umiejętności nie przewidują wskaźników, benchmarków, wartości bazowych i docelowych dla kwestii zróżnicowania wyników w zakresie czytania i języka polskiego wedle płci, powtarzania klas, absencji, przedwczesnego kończenia nauki, podejmowania nauki na poziomie wyższym i udziału mężczyzn w zawodzie nauczyciela. Sugestie Pana Posła zostaną jednak wzięte pod uwagę podczas rozpoczynających się wkrótce prac nad przeglądem śródkresowym Zintegrowanej Strategii Umiejętności.

Informuję zarazem, że Minister Edukacji nie ustalał jakichkolwiek wartości bazowych ani docelowych w zakresie powtarzania klas czy absencji, które każda szkoła miałaby za zadanie osiągnąć.

Obszary takie jak przyczyny niepowodzeń edukacyjnych oraz budząca niepokój wysoka absencja poszczególnych uczniów, powinny być przedmiotem zainteresowania każdego pracownika pedagogicznego szkoły. Zgodnie z §20 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹ do zadań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w przedszkolu, szkole i placówce należy w szczególności:

1. rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
2. określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
3. rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki;
4. podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;
5. współpraca z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki.

Należy mieć na uwadze, że nauczyciele prowadzący zajęcia w danym oddziale tworzą zespół, na forum którego mogą być omawiane wszystkie istotne problemy poszczególnych uczniów, czy też całej klasy. Również dyrektor szkoły, który z jednej strony pełni nadzór pedagogiczny nad zatrudnionymi w szkole nauczycielami, lecz również sprawuje szeroko rozumianą opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.

Zatem analizy dotyczące niepowodzeń szkolnych oraz nieuzasadnionej absencji powinny być dokonywane na poziomie konkretnej szkoły, której kadra pedagogiczna najlepiej orientuje się w indywidualnej sytuacji każdego ucznia.

¹ Dz. U. 2023 poz. 1798 z późn.zm. – dalej: rozporządzenie o pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Ad 13.

Ministerstwo Edukacji Narodowej rozważa zlecenie tego rodzaju analizy Instytutowi Badań Edukacyjnych – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IBE PIB). Jeśli taka decyzja zostanie podjęta, raport zostanie przygotowany do końca 2026 r. lub w 2027 r. Termin jego opracowania zależny będzie od kosztochłonności i czasochłonności procedur badawczych, analitycznych i statystycznych. Przyjmie on jednak prawdopodobnie formę jednorazową, a nie periodyczną.

Ad 14.

Podczas prac nad podstawą programową do języka polskiego dla szkoły podstawowej wzięto pod uwagę wyniki badania PIRLS 2021. Wskazują one na słabsze wyniki uczęszczających do IV klas szkół podstawowych chłopców w zakresie rozumienia czytanego tekstu (560 pkt w przypadku dziewczynek i 540 pkt w przypadku chłopców). Autorzy raportu wieńczącego ten projekt sformułowali rekomendacje – dobór tekstów omawianych na lekcjach, jak i strategia ich prezentacji, interpretacji i komunikowania, powinny uwzględniać różnice między potrzebami chłopców i dziewczynek. Rekomendacje te są szczególnie istotne w przypadku początkowych lat edukacji szkolnej. Zostały one przedstawione ekspertom pracującym nad nowymi podstawami programowymi. W efekcie sposób ustalania kanonu czytelniczego realizowanego w danej klasie i odnoszące się do niego wytyczne zawarte w podstawie programowej w dużo większym stopniu umożliwiają nauczycielom elastyczne reagowanie na potrzeby chłopców. Raport z badania PIRLS 2021 dostępny jest pod adresem: <https://pirls.ibe.edu.pl/wyniki-badan-pirls/>.

Ad 15-16.

Za koordynowanie i monitorowanie realizacji Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030, przyjętego uchwałą nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. (M.P. poz. 640) odpowiada Pełnomocnik Rządu ds. Równości. Przy czym Pełnomocnik nie realizuje samodzielnie działań, które miałyby na celu promocję wśród mężczyzn kierunków studiów oraz zawodów uznawanych za sfeminizowane.

W ramach koordynacji Krajowego Programu oraz zbierania informacji o stanie realizacji działań ujętych w Programie Pełnomocnik otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego informację, że w latach 2024-2025 resort ten nie prowadził działań wskazanych w pytaniu nr 15.

W załączeniu przekazuję także informację dotyczącą działań pozostających w kompetencji Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie stanowiska resortu wobec realizacji Krajowego Planu Działań na rzecz Równego Traktowania 2022-2030 i jego efektywności (Załącznik nr 2).

Ad 17.

Ministerstwo Edukacji Narodowej będzie kontynuowało, w odniesieniu do zasad zatrudniania nauczycieli przedszkolnych i tych pracujących z klasami I-III szkół podstawowych, politykę równych szans dla wszystkich odpowiednio wykwalifikowanych kandydatów. Założenie to odnosi się również do płci osób aspirujących do zawodu nauczyciela.

Mężczyźni mogą ubiegać się o zatrudnienie w przedszkolach i szkołach na równych prawach z kobietami. Ministerstwo Edukacji Narodowej nie otrzymało dotąd informacji o jakichkolwiek przypadkach dyskryminacji mężczyzn w tym względzie.

Ad 18.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie zamierza w tej chwili przystępować do inicjatywy „Boys in HEAL”. Jej ograniczona formuła i pilotażowy w istocie format nie gwarantują na tym etapie doprowadzenia do istotnej i pozytywnej zmiany odsetka mężczyzn wybierających kariery w sektorze HEAL. Ministerstwo nie wyklucza przystąpienia do podobnych inicjatyw w przyszłości. Resort koncentruje się w tej chwili na walce z kryzysem zdrowia psychicznego wśród uczniów.

Ad 19.

Jak wskazano w odpowiedzi na pytanie pierwsze przedmiotowej interpelacji, Rada Ministrów obecnie nie planuje podjęcia decyzji o wprowadzeniu analizowania wpływu Zaleceń Rady UE na kobiety i mężczyzn oraz dziewczęta i chłopców.

Ad 20.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej dokument z 10 lipca Stanowisko Rządu do Zalecenia COM(2026)221 zostało przekazane do Sejmu oraz Senatu Rzeczypospolitej Polskiej po jego przyjęciu przez Komitet Spraw Europejskich.

Z kolei dokument z 24 lipca – Informację dla Komitetu do Spraw Europejskich na temat przebiegu prac nad projektem Zaleceń Rady UE dla Polski w ramach Semestru Europejskiego 2026 – przekazuję w załączeniu (**Załącznik nr 1**).

W kontekście monitorowania wykonania działań wynikających z Zaleceń informuję, że obecnie informacje na ten temat zawierane są w corocznej aktualizacji Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025-2028 (SPBS). Roczne sprawozdania z realizacji są przyjmowane w kwietniu każdego roku oraz są dostępne do wglądu na stronie Ministerstwa Finansów.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Baranowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

Załączniki

1. Informacja na temat przebiegu prac nad projektem Zaleceń Rady UE dla Polski w ramach Semestru Europejskiego 2026.
2. Informacja na temat działań Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie równego traktowania.